

**РЕГЛАМЕНТ
ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ
НА ОЛИМПИАДАТА ПО БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2015–2016 ГОДИНА**

Олимпиадата по биология и здравно образование се организира и провежда в съответствие със Заповед № РД 09-1418 /02.10.2015 г. на министъра на образованието и науката. Настоящият регламент има за цел да допълни и конкретизира информацията, свързана със спецификата на олимпиадата по биология и здравно образование.

Общински кръг

Провежда се по график, определен от регионалните инспекторати по образование (РИО) в съответствие със Заповед № РД 09-1418/02.10.2015 г. Времетраенето е 4 (четири) астрономически часа.

Участват ученици от VII до XII клас включително, разпределени в четири групи:

- първа група – ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VII клас;
- втора група – ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VIII клас;
- трета група – ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за IX клас;
- четвърта група – ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за X, XI или XII клас.

Ако ученик заяви желание, той може да участва не в своята, а в следващата възрастова група. Заявката се подава в писмен вид до съответния учител с копие до експерта в РИО.

Темата за всяка група е различна. Включва тестови задачи, които се съставят на основата на учебното съдържание от задължителната подготовка по човекът и природата (биологичната част) и задължителната и профилираната подготовка по биология и здравно образование, както следва:

- за учениците от първа група: учебното съдържание от V–VII клас;
- за учениците от втора група: учебното съдържание от V–VIII клас;
- за учениците от трета група: учебното съдържание от V–IX клас;
- за учениците от четвърта група: учебното съдържание от V–XII клас.

Темите, както и критериите за проверка и оценка, се определят от експертите в РИО.

Времето за работа на учениците е 4 (четири) астрономически часа.

Писмените работи на учениците, които се предлагат за участие в областния кръг, трябва да са с резултат не по-нисък от 70% от максималния.

Областен кръг

Провежда се по график, определен от МОН в Заповед № РД 09-1418/02.10.2015 г. Времетраенето е 4 (четири) астрономически часа.

Участват ученици от VII до XII клас включително, разпределени в четири групи:

- първа група – ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VII клас;
- втора група – ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VIII клас;
- трета група – ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за IX клас;
- четвърта група – ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за X, XI или XII клас.

Ако ученик заяви желание, той може да участва не в своята, а в следващата възрастова група. Заявката се подава в писмен вид до съответния учител с копие до експерта в РИО.

Темата за всяка група е различна. Включва тестови задачи, които се съставят на основата на учебното съдържание от задължителната и профилираната подготовка по човекът и природата (биологичната част) и по биология и здравно образование, както следва:

- за учениците от първа група: учебното съдържание от V–VII клас;
- за учениците от втора група: учебното съдържание от V–VIII клас;
- за учениците от трета група: учебното съдържание от V–IX клас;
- за учениците от четвърта група: учебното съдържание от V–XII клас.

Въпроси, възникнали по време на олимпиадата, отнасящи се до темите, се решават на място от Областната комисия, утвърдена със заповед на началника на РИО. Ако решението на комисията води до промени (технически или фактически) в условията на задачите, своевременно се информират всички участващи ученици и се съставя протокол, който се изпраща в МОН заедно с протоколите от областния кръг и писмените работи на учениците, предложени за участие в националния кръг.

Темите, както и критериите за проверка и оценка, се определят от Национална комисия, утвърдена със заповед на министъра на образованието и науката.

Времето за работа на учениците е 4 (четири) астрономически часа.

Проверката и оценката се извършват от Областна комисия, определена от началника на РИО. Писмените работи са анонимни. Комисията работи в областния град под контрола на експерта по природни науки и екология от РИО или друг експерт от РИО, определен от началника на РИО.

При проверката и оценката всеки от двамата проверители (членове на Областната комисия) е длъжен да провери и оцени всяка задача, като изпише броя на точките на празното поле вдясно от задачата. В края на теста трябва да бъдат записани общият брой точки от всички задачи, както и името, фамилията и подписът на всеки от проверителите.

Ако в писмената работа на един ученик са налице корекции в отговорите на 20% или повече от 20% от задачите, то крайният брой точки за целия тест е 0 (нула).

При всяко различие в оценката между двамата проверители писмената работа се проверява от арбитър. Оценката на арбитъра е окончателна.

Писмените работи на учениците, които се предлагат за участие в националния кръг, трябва да са:

- с резултат не по-нисък от 70% от максималния;
- оригинални (не копия);
- подписани от проверителите и от експерт в РИО;
- своевременно изпратени в МОН съгласно Заповед № РД 09-1418/02.10.2015 г.

Национален кръг

Провежда се по график, определен от МОН в Заповед № РД 09-1418/02.10.2015 г.

До участие в този кръг се допускат до 120 (сто и двадесет) ученици в две групи, както следва:

- първа група: 60 ученици в VII и VIII клас и ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за VIII клас (ЗП);
- втора група: 60 ученици, от които:
  - 5–10 ученици в IX клас и ученици, изучаващи през настоящата учебна година учебното съдържание за IX клас (ЗП или ПП);
  - 50–55 ученици в X, XI и XII клас и ученици, изучаващи учебното съдържание за X, XI или XII клас (ЗП или ПП).

Ако ученик заяви желание, той може да участва не в своята, а в следващата възрастова група. Заявката се подава в писмен вид до експерта в МОН.

Участниците в националния кръг се определят след арбитраж на писмените работи от областния кръг. Арбитражът се извършва от Националната комисия.

Ако ученик, който е класиран за Националния кръг, заяви писмено, че се отказва от участие, то на негово място се включва следващият ученик от същата възрастова група според резултатите от арбитража.

Националният кръг включва два етапа, които се провеждат в два последователни дни. Първият етап се състои в решаване на тест от теоретични задачи, а вторият – в решаване на практически задачи. Времетраенето на теоретичния етап е 4 (четири) астрономически часа, а на практическия – по 35 минути за всяка област на биологичното знание.

Теоретичните и практическите задачи, както и критериите за проверка и оценка се разработват от Националната комисия.

За I група:

Всички ученици в тази група се състезават върху един и същ теоретичен тест, който включва задачи от следните области на биологичното знание:

- структура и жизнени процеси при едноклетъчните и многоклетъчните организми и при човека;

- произход, еволюция и класификация на организмите;
- биоразнообразие;
- здравни и екологични познания.

Съдържанието на практическите задачи е от следните области на биологичното знание:

- анатомия, физиология и биоразнообразие на растенията;
- анатомия, физиология и биоразнообразие на животните;
- анатомия, физиология и хигиена на човека.

За решаване на практическите задачи е необходимо учениците да притежават умения за: събиране на данни, наблюдение, микроскопиране, измерване, изчисления, класификация, откриване на взаимовръзки, анализ на данни, представени графично, таблично или на схема, и техния трансфер, прилагане на дихотомични ключове за определяне до клас, разред или семейство, изготвяне на временни микроскопски препарати, отпрепарирание и дисекция на растителни и животински тъкани и органи, статистическа обработка на резултати.

За II група:

Всички ученици в тази група се състезават върху един и същ теоретичен тест. Тестът включва задачи от следните области на биологичното знание:

- биоорганични молекули – видове, структура и свойства;
- надмолекулни комплекси;
- прокариоти – морфология, метаболизъм, значение за природата и за човека;
- еукариотна клетка – морфология, метаболизъм, мембранен транспорт, клетъчно делене;
- тъкани – морфология и функции;
- растения, гъби, животни – устройство, жизнени процеси, класификация, биоразнообразие;
- анатомия и физиология на човека;
- антропогенеза;
- здравни познания за човешкия организъм;
- наследственост и изменчивост на организмите;
- онтогенеза и филогенеза;
- популация, биоценоза, екосистема и биосфера – структура и динамика;
- биотехнологични процеси – приложение в медицината и в промишлеността;
- взаимодействие човек–природа.

Практическите задачи включват задачи от следните области на биологичното знание:

- клетъчна и тъканна биология;
- биохимия;
- генетика;
- анатомия, физиология и биоразнообразие на растенията и на животните;
- анатомия, физиология и хигиена на човека.

За решаване на практическите задачи е необходимо учениците да притежават умения за: събиране на данни, наблюдение, микроскопиране, измерване, изчисления, класификация, откриване на взаимовръзки, анализ на данни, представени графично, таблично или на схема и техния трансфер, доказване на хипотези, обобщаване на резултати и формулиране на изводи, прилагане на дихотомични ключове за определяне до клас, разред или семейство, отпрепарирание и дисекция на растителни и животински тъкани и органи, изготвяне на временни, полутрайни и

трайни микроскопски препарати, експериментална работа в лабораторни условия, статистическа обработка на резултати.

Писмените работи се проверяват и оценяват от двама проверители – членове на Националната комисия. При всяко различие в оценката между двамата проверители писмената работа се проверява от арбитър. Оценката на арбитъра е окончателна.

Класирането е по групи – I и II група.

На участниците във II група (IX–XII клас) Националната комисия определя оценки, както следва:

- отличен (6) на ученика, класиран на първо място на националния кръг на олимпиадата, и на учениците, получили не по-малко от 90% от средния брой точки на първите трима;
- отличен (5,75) на учениците, получили от 80% (включително) до 89% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- отличен (5,50) на учениците, получили от 75% до 79% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- много добър (5,25) на учениците, получили от 70% до 74% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- много добър (5,00) на учениците, получили от 65% до 69% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- много добър (4,75) на учениците, получили от 60% до 64% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- много добър (4, 50) на учениците, получили от 55% до 59% (включително) от средния брой точки на първите трима.

Международна олимпиада по биология (17-24 юли 2016 г., гр. Ханой, Виетнам)

Отборът за участие в Международната олимпиада по биология (МОБ) се състои от четирима ученици. Те се определят по следния начин:

Десет ученици, класирани на първите места на Националния кръг на олимпиадата във втора група (IX–XII клас) и представили декларация, подписана от ученика и от родител, че при класиране ще вземат участие в Международната олимпиада, формират разширен национален отбор. Ако някой от учениците, които са класирани до 10-то място се откаже от участие и заяви това писмено, то неговото място в разширения национален отбор се заема от следващия в класацията.

Разширеният национален отбор се подготвя по програма и от преподаватели, определени от Националната комисия. Съобразно изискванията на МОБ подготовката включва и теми, които надграждат профилираната подготовка в българското училище.

По решение на Националната комисия в подготовката могат да участват допълнително още двама ученици без право на класиране за Международната олимпиада и при следните условия: да са на възраст не повече от 15 г. и да имат най-добър резултат от Националния кръг спрямо другите състезатели на същата възраст. В края на подготовката се провеждат анонимен тест и практически изпити, подготвени от Националната комисия и съобразени с изискванията на МОБ. Учениците, класирани на първите четири места, формират Националния отбор за Международната олимпиада.

Отборът участва в Международната олимпиада по биология при осигурено финансиране в съответствие със Заповед № РД 09-1418/02.10.2015 г.